

Ár 2017, föstudaginn 6. október, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Auður Inga Ingvarsdóttir, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hrannar Már Gunnarsson, Þorvaldur Emil Jóhannesson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 23/2017**:

**M sóknaraðili
gegn
F fjármálafyrirtæki**

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 25. apríl 2017, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 22. apríl 2017. Með tölvupósti nefndarinnar, dagsettu 27. apríl 2017, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 26. maí 2017. Var bréfið sent sóknaraðila, með tölvupósti nefndarinnar, dagsettu 2. júní 2017, og henni gefin kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir sóknaraðila bárust með bréfi, dagsett 6. júní 2017.

Málið var tekið fyrir á fundum nefndarinnar 22. september og 6. október 2017.

II.

Málsatvik.

Þann 11. desember 2007 var gerður afborgunarsamningur nr. X vegna láns sem sóknaraðili hafði tekið hjá forvera varnaraðila að fjárhæð 821.000 kr. Fjárhæðin var lögð inn á tékkareikning. Samkvæmt skilmálum afborgunarsamningsins áttu að greiðast vextir af skuldinni, samsvarandi kjörvöxtum almennra skuldabréfalána, samkvæmt ákvörðun sparisjóðsins á hverjum tíma, auk álags samkvæmt tilgreindum vaxtaflokki. Gjald dagar vaxta voru þeir sömu og afborganir af höfuðstól. Samkvæmt samningnum átti að greiða 2% lántökugjald og yrði tékkareikningurinn skuldfærður á gjalddögum sem nam greiðslu afborgana og vaxta. Samkvæmt samningnum yrði greiðandi skuldbundinn til að hafa á tékkareikningi sínum ráðstöfunarbært fé til greiðslu á hverjum gjalddaga. Sparisjóðurinn myndi senda greiðanda tilkynningar um skuldfærslur. Vanefni greiðandi skyldu sína til að hafa ráðstöfunarbært fé á reikningi sínum þannig að greiðsluréttur yrði á greiðslum myndi öll skuldin falla í gjalddaga og dráttarvextir greiðast samkvæmt vaxtalögum nr. 38/2001. Á afborgunarsamningnum kemur fram að athugasemdir yrðu að berast innan 10 daga frá dagsetningu hans.

Þann 2. febrúar 2017 hafði sóknaraðili samband við varnaraðila og óskað eftir því að ofangreindur samningur yrði felldur niður og hún fengi endurgreitt það sem hún hafði þegar greitt. Þann 9. mars 2017 fékk sóknaraðili svar frá varnaraðila þar sem varnaraðili hafnar kröfum sóknaraðila og telur samninginn gilda.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 22. apríl 2017.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að skuld samkvæmt afborgunarsamningi nr. X verði felld niður. Þá krefst sóknaraðili þess að varnaraðila verði gert að endurgreiða sér þær greiðslur sem hafa verið greiddar á grundvelli afborgunarsamningsins.

Sóknaraðili vísar til þess að hafa ekki undirritað afborgunarsamninginn. Byggir sóknaraðili á því að ekki sé um samning að ræða, þar sem annar eða fleiri aðilar hafi ekki skrifað undir neitt fyrir hönd skuldara. Sóknaraðili vísar til þess að hafa orðið áskynja árið 2006 að Landsbankinn hafi „kópierað“ hugverk í hennar eigu. Í framhaldi af því hafi fyrirtæki sem hefðu keypt afnot af hugverkinu sagt upp samningum við hana og aðrir fyrirhugaðir samningar runnið út í sandinn. Sóknaraðili hafi þá orðið sér út um lögfræðiaðstoð vegna málsins til að kanna réttarstöðu sína gagnvart bankanum. Ekkert hafi hins vegar orðið úr þeim málaferlum og sóknaraðili tapað tíu milljónum króna vegna þessa máls, þar sem neyðarlög hafi tekið gildi sem tekið hafi fyrir málaferli gegn fjármálastofnunum. Sóknaraðili hafi þá snúið sér til Umboðsmanns skuldara og fengið skuldir sínar afmáðar að miklu leyti. Vísar sóknaraðili til þess að þá hafi staðið eftir lán frá A og B. F hafi þá búið til nýtt lán vegna lánsins frá A og sóknaraðili beðið bankann um að yfirtaka eftirstöðvar í B þar sem F hafði séð um að greiða af því láni í því millibilsástandi sem skapaðist þegar Umboðsmaður skuldara hafði lokið vinnu sinni og sent málið til sýslumanns. Vísar sóknaraðili til þess að hafa undirritað tvö lán hjá F, annars vegar vegna F og hins vegar vegna eftirstöðva í B. Að fjórum árum liðnum hafi sóknaraðili komist að því að B væri með þrjár milljónir á veðbókarvottorði sínu. Vísar sóknaraðili til þess að lánið hjá F hafi ekki farið til B heldur í umræddan afborgunarsamning sem sóknaraðili kannast ekki við. Sóknaraðili byggir á því að Landsbankinn hafi gleymt að innheimta skuldina en verið fljótur að því þegar sóknaraðili hóf að spyrjast fyrir um málið.

Sóknaraðili vísar til þess að hafa ekki samþykkt umþrættan afborgunarsamning með undirskrift sinni. Byggir sóknaraðili á því að hún muni þ.a.l. ekki greiða lánið, enda telur hún sig eiga rétt á fá endurgreitt með fullum vöxtum það sem hún hefur greitt. Vísar sóknaraðili til þess að hafa ávallt haldið afborgunarsamningnum í fullum skilum. Sóknaraðili byggir á því að ofangreindur afborgunarsamningur hafi verið færður inn á reikning sinn hjá A og bókaður út af honum næsta dag.

Sóknaraðili byggir á því að lög, sem kveða á um að lán þurfi aðeins að vera undirrituð af lánastofnun, séu ósamrýmanleg stjórnarskrá. Vísar sóknaraðili til þess að bankalán sé samningur milli tveggja aðila sem megi ekki breyta án staðfestingar frá báðum aðilum með undirskrift sinni. Sóknaraðili vísar til þess að hafa borgað af láninu þar sem annars hefði það farið í innheimtu. Lánið vegna afborgunarsamnings hafi í upphafi verið 1.160.000 kr. en standi nú í 386.667 kr.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað.

Varnaraðili hafnar að öllu leyti málalíbúnaði og kröfum sóknaraðila. Byggir varnaraðili á því að gildur samningur hafi stofnast milli aðila með afborgunarsamningi, dags. 11. desember 2007, og notkun yfirdráttarheimildar.

Vísar varnaraðili til þess að forveri varnaraðila hafi veitt sóknaraðila lán í formi yfirdráttarheimildar að fjárhæð 821.000 kr. Varnaraðili bendir á að sóknaraðila voru send reikningsyfirlit þar sem henni var gefinn kostur á að gera athugasemdir við efni yfirlitanna. Vísar varnaraðili til þess að sóknaraðili hafi ekki gert neinar athugasemdir og notað reikninginn athugasemdalaust frá lok árs 2007. Varnaraðili byggir á því að

með þeirri háttsemi sóknaraðila að nota reikninginn með heimild athugasemdalaust og greiða kostnað og vexti sem til féll, sem hún var upplýst um með reglulegum hætti, hafi komist á samningur um lánsviðskipti milli aðila. Varnaraðili telur ljóst, að notkun reikningsins án athugasemda, hafa falið í sér samþykki á því fyrirkomulagi sem afborgunarsamningurinn kvað á um. Byggir varnaraðili á því að engu breyti þar um að afborgunarsamningur hafi ekki verið undirritaður enda hafi sóknaraðili sýnt í verki vilja sinn til að efna afborgunarsamninginn. Með vísan til framangreinds og meginreglu íslensks réttar um skuldbindingargildi samninga telur varnaraðili að hafna beri kröfum sóknaraðila enda megi líta svo á að milli aðila hafi stofnast skuldbindandi samningur sem sóknaraðila ber að standa við.

Varnaraðili byggir á því að sóknaraðili geti ekki krafist endurgreiðslu vegna fjármuna sem sóknaraðili hafi þegar greitt samkvæmt afborgunarsamningi á þeim grundvelli að ekki liggi fyrir undirritaður samningur milli aðila. Varnaraðili vísar til þess að umþrættur afborgunarsamningur sé dagsettur 11. desember 2007. Því falli samningurinn undir gildissvið laga nr. 121/1994 um neytendalán. Varnaraðili bendir á að ekki hafi verið gerð krafa um að samningar um yfirdráttarheimildir skyldu vera skriflegir eða vistaðar á varanlegum miðli í gildistíð laga um nr. 121/1994, en sú undanþága hafi verið felld brott með breytingarlögum nr. 179/2000. Vísar varnaraðili til þess að þar sem ekki hafi fylgt sérstakar skýringar með breytingunni á lögnum sé ekki hægt að líta framhjá skýringu í frumvarpinu með upphaflegum lögum. Sé þar kveðið á um að það ekki sé fortakslaust skilyrði að samningar þurfi að vera skriflegir. Byggir varnaraðili á því að munnlegar yfirdráttarheimildir séu jafngildar skriflegum, sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 349/2014.

Að öllu framangreindu virtu telur varnaraðili að hafna beri kröfu sóknaraðila um endurgreiðslu yfirdráttarheimildar. Vísar varnaraðili til þess að sóknaraðili hafi í verki sýnt vilja sinn til að efna samninginn enda notaði hún þá yfirdráttarheimild sem henni var veitt. Varnaraðili byggir á því að ekki séu forsendur til að víkja frá meginreglunni um skuldbindingargildi samninga.

V.

Niðurstaða.

Eins og mál þetta er lagt fyrir úrskurðarnefndina lýtur ágreiningur aðila einungis að gildi afborgunarsamnings nr. X, sem stofnað var til þann 11. desember 2007. Var um að ræða afborgunarsamning á grundvelli yfirdráttarheimildar á tékkareikningi. Sóknaraðili krefst þess að ofangreindur afborgunarsamningur verði felldur niður og að varnaraðili endurgreiði sér þær greiðslur sem hún hefur greitt inn á afborgunarsamningin. Varnaraðili mótmælir kröfum sóknaraðila.

Í málinu liggur það fyrir og er óumdeilt að forveri varnaraðila lagði 821.000 kr. inn á tékkareikning sóknaraðila. Í lok árs 2007, eða þann 11. desember, var síðan gerður umþrættur afborgunarsamningur vegna skuldarinnar. Sóknaraðili notaði téðan tékkareikning athugasemdalaust frá lokum ársins 2007. Greiddi hún afborgunir samkvæmt samningnum, auk vaxta og kostnaðar. Með þessari háttsemi sinni viðurkenndi sóknaraðili í verki að um gildan samning væri að ræða, þó svo hún hafi ekki undirritað samninginn fyrir sitt leyti. Á grundvelli þeirrar meginreglu kröfuréttar að samninga er unnt að samþykkja í verki verður talið að komist hafi á bindandi samningur milli aðila. Á þessum grundvelli verður öllum kröfum sóknaraðila hafnað.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfum sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 6. október 2017.

Auður Inga Ingvarsdóttir

Geir Arnar Marelsson
Þorvaldur Emil Jóhannesson

Hrannar Már Gunnarsson
Oddur Ólason